

VÝZVA POLITIKŮM: „ČESKO UKONČUJE BEZDOMOVSTVÍ“

Porota konsensuální konference „Jak na řešení návratu lidí bez domova do bydlení“¹ se shodla na výroku, který končí výzvou politikům: „Česko ukončuje bezdomovství“ (viz <https://konkon21.fsv.cuni.cz/vyrok-poroty>)

Řešitelský tým projektu Technologické agentury ÉTA TL 01000220 „Efektivní řešení rozsáhlých rozhodovacích úloh ve veřejné správě“, působící na Centru pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, se k této výzvě připojuje a ztotožňuje se s konstatováním, že bezdomovství je nedůstojným jevem evropské společnosti 21. století. Naše země sice deklarativně uznává právo na bydlení, avšak dlouhodobě opomíjí jeho prosazení v praxi. Proto spolu se členy poroty Annou Šabatovou, Danou Nedělníkovou, Tomášem Sirovátkou a Iljou Hradeckým zformuloval následující desatero k uplatnění této výzvy v politické a správní praxi:

1. Navázat na „Koncepci prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020“ (MPSV 2013), k jejíž plné realizaci přes slib vlády v jejím programovém prohlášení nedošlo, zpracováním a přijetím jejího pokračování na období 2022-2030 s uplatněním všech návrhů obsažených ve výroku poroty. Půjde zejména o tyto kroky:
2. Vytvořit odborné institucionální informační zázemí v podobě centra pro otázky bydlení, jehož úkolem bude shromažďovat a analyzovat komplexní data, vyhledávat příklady dobré praxe a přinášet zahraniční zkušenosti.
3. Zřídit funkci koordinátora bydlení, případně vládního zmocněnce pro bydlení při vládě České republiky. Tento orgán propojí agendy dotčených resortů, stejně jako agendy na národní, krajské a obecní úrovni.
4. Při vládě ČR ustavit Sociální radu, která zvládne prolínání dalších věcně souvisejících strategií, koncepcí a politik. Kromě podpory bydlení k nim patří například prevence chudoby a sociálního vyloučení, propojení zdravotní politiky, sociálních a dalších návazných služeb, financování sociálních služeb, prevence závislosti a koncepce rozvoje výchovy a vzdělávání.
5. Legislativně upravit nejméně tři oblasti: a) podmínky výstavby a provozování neziskového bydlení, aniž by byla současně vydávána za úpravu sociálního bydlení, b) samotné sociální bydlení, c) dostupné bydlení. Pro ukončování bezdomovství je přitom zásadní forma sociálního bydlení.
6. Zajistit finanční podporu obcím pro výstavbu dostupného bydlení a sociálního bydlení z veřejných zdrojů. Financování zefektivnit tak, aby stimulovalo primárně zájem obcí, ale také krajů, nevládních organizací a soukromých vlastníků na podpoře bydlení (např. obnova titulu podporovaného bydlení pro osoby s nízkými příjmy, seniory a zdravotně znevýhodněné) a zjednodušit jej tak, aby bylo přístupné i pro malé obce bez administrativního aparátu.
7. Rozšířit specializovanou síť služeb pro lidi bez domova, a to včetně krizového bydlení ve slušné kvalitě a s dostupnou zdravotní péčí. Zároveň zabezpečit dostatečnou kapacitu sociální práce s důrazem na prevenci.
8. Odstranit kontraproduktivní podmínku registrace žadatele jako uchazeče o práci na Úřadu práce pro nárok na poskytnutí jednorázových okamžitých dávek pomoci (MOP) za účelem udržení bydlení.
9. U lidí bez domova a ohrožených ztrátou bydlení nastavit velkorysejší podmínky oddlužení nebo i odpuštění dluhu zejména vůči státu, obcím, zdravotním pojišťovnám.
10. Soukromým investorům nastavit zákonnou povinnost vyčlenit určité procento bytů pro sociální účely. Tato povinnost by měla být doprovázena investiční finanční podporou. Podpořit ochotu soukromých majitelů bytů pronajímat je pro sociální účely založením garančního fondu pro případ dluhů na nájemném nebo poškození bytu.

Politici, teď je řada na vás: jste připraveni udělat vše pro to, aby se bezdomovství, tento nedůstojný jev evropské společnosti 21. století, stal v naší zemi jen vzpomínkou na minulost?

¹ Webová stránka konference viz <https://konkon21.fsv.cuni.cz/>